

A szabolcsi III/III-as zóna (Szubjektív visszaemlékezés)

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében 1986-1989 között létezett egy szamizdat-hálózat, amelyet Nyíregyházáról irányítottunk barátaimmal. A csoport első lebukása 1986-ban következett be. H. Miklós budapesti író családjában történt akkor egy tragédia, egy súlyos bűncselekmény, meggyilkolták az édesanyját. Bár a rendőrnnyomozók sejtették a tettest kilétét, mégis széleskörű nyomozást indítottak az országban azon a címen, hogy a bűncselekmény elkövetője az ellenzék soraiban van. Körülbelül félszáz másként gondolkodót hurcoltak el akkor gyilkosság ürügyén, köztük engem is. Az életvédelmi alosztály két tisztje, D. László és V. Mihály agresszív külsőségek között vitt el, amikor a gyermekeket ebédeltettem az iskolámban. Látványos őrizetbevételt produkáltak. Nem közölték, mivel gyanúsítanak, ügyvédet sem biztosítottak, csak egyszerűen bevitték a rendőrkapitányság egyik kihallgató szobájába. Előtte azért nem felejtettek el „rabosítani”, fotózás után ujj- és tenyérlenymatot vettek tőlem, amit, mint utólag kiderült, próbáltak más ügyekben hasznosítani.

A mellékletben található dokumentum bizonyítja, hogy valójában röpcédulázással gyanúsítottak a „Lila” fedőnévvel jelzett ügyben, aminek volt valami alapja. Röpcédulagyártással gyanúsítottak, valójában sárosabb voltam, mert a nyomdagépet Debrecenből hozzám menekítették. A kollégium Ifjú Gárda egyenruháinak raktárában rejtettük el. Egy másik mellékelt állambiztonsági irat szerint kiderítették, hogy K. Hollósi álnéven ismernek, ami megfelelt a valóságnak, mert ezen a néven vásároltam be a pesti szamizdat-butikokban.

A letartóztatásom után egy fél órát vártattak, majd 25 percen át tartó keresztkérdések után kiderült, hogy a gyilkosság idejére az alibimet kétszáznál több diák tudja bizonyítani. Mégsem engedtek el. Az engem előállító két bűnügyi tisztet megbízták, szedje be tőlem a szamizdatokat, amelyeket anyám lakásában rejtettem el. Gyilkossággal vádoltak, így kicsit félve, de legalább azok létét beismertem. A főhadnagy elvtársak olyan buzgók voltak, hogy még a Trianonról szóló törvényes kiadványokat is elkobozták Ramocsaházán, de lefoglalási határozatot elfelejtettek adni. Ez az „Igric csoport” első lebukásának története.

Ekkor próbáltak először nyomást gyakorolni munkahelyi vezetőmre, hogy kirúgjanak

állásomból.

”Kovács László megszegte pedagógusesküjét!” — hangzott a vád. Egy tanácsi hivatalnokon keresztül a III/III ügyosztály üzent. Megijedtem az elbocsátástól. Kántor Zoltán kollégiumvezetőről akkor még nem tudtam, hogy a nyíregyházi 56-os mártír Szilágyi László sógora, és szimpatizál velem. Ádám József igazgatóm is korrekt volt. Megtagadták elbocsátásomat, arra hivatkozva, hogy egy munkaügyi per cirkuszát nem vállalják fel .

Pár hónap lapulás után ismét megindítottuk a szamizdatok terjesztését. Új módszert találtunk ki. Mindenki mást rendelt és a könyvekre, újságokra jeleket rajzoltunk. A csere-bere három héten belül történt. Ma már kissé profánul hangzik ez az ifjabb nemzedéknek, akiknek a legtöbb egykori szamizdat már unalmas kötelező irodalom a főiskolán és az egyetemen... Mi meg akkor az egzisztenciánkat kockáztattuk érte! Ja, és a varázs! Hiszen tiltott dolgokat olvasni különösen izgalmas.

A Kerecseny László vezette megyei III/III látványos politikai üldözés helyett mindig a diszkrét elfojtást alkalmazta.

Ha megérezték a szamizdat illatát, nemlétező bűncselekménnyel gyanúsították meg a delikvenseket, és „kiszálltak” a lakásukra. Olykor a munkahelyén – az elbocsátás damokleszi kardját lebegtetve – vagy a beijedt családtagjain keresztül próbálták megtörni áldozatukat az eljárási procedúra alatt. Ha pszichésen kellően megpuhult, bűnbocsánatot, ígéretes jövőt csillantottak meg előtte... majd beszervezték. Nyíregyházán volt, akivel végigjátszották a sajtórendészeti szabálysértés cirkuszát, amit érdekes módon mindig ugyanaz az ügyész „törvényesített” a Megyei Ügyészségen egyetlen füttyszavukra.

Mónus Albertné és Baráth Katalin Nyíregyháza, Kórház utcai lakosok nem törtek meg akkor sem, amikor 1987. szeptemberében „kipakolták” a lakásukat. Palicz Győzőné 63 éves tanítónő szintén gerinces maradt a megrendezett szabálysértési tárgyalásomon. Nagy veszteség nem érte az Igric csoportot, mert Pestről mindig pótolták az elkobzott kiadványokat.

1988. szeptemberében sikerült rögzíteni az egyik sajtórendészeti szabálysértési tárgyalásomat, nyílonszatyorba rejtett kismagnóra. A felvételt később telefonon bejátszottuk az egyik pesti szamizdatosnak, Solt Ottiliának. Persze tudtuk, hogy a pestieket rendesen kagylózzák! Koncz András ezredes, a megyei főnök megijedt, hogy akciójukat a fenegyerek Krassó György bejátszhatja a Szabad Európa Rádióban. Ezért leállította a további direkt zaklatást és újra „bizalmas nyomozást” rendelt el egy időre. A hangfelvételen - amely a mai napig birtokomban van - az egyik tanú beismerte, szexuális együttlét után kérte kölcsön a gyanúsítottól a tiltott irodalmat, amit nem vett a szabálysértési előadó jegyzőkönyvbe. Kerecseny őrnagy csapata a Stasitól átvett módszerrel; a magánéletbe való gusztustalan beavatkozással („nőstény” ügynökökkel) messze túllépte a törvényes kereteket a megyében — ráadásul ilyen piti ügyekben voltak túlbuzgók! Plusz, még le is buktak, amikor lehallgatták őket. A katonai ügyészség könnyen elmeszelhette volna őket, de az állambiztonsági szervek tisztjei szent tehenek voltak.

Az „Igric csapat” – ezt a fedőnevet ők adták!.. - fő besúgója J. Béla német szakos tanár,

egykori főiskolás évfolyamtársam volt. „Halasi” fedőnévvel építette ránk megbízója, Orosz Imre, aki a III/II-nek, azaz a kémelhárításnak dolgozott. Halasi fedőnevét onnan kapta, hogy felesége Kiskunhalasról származik. Béla idegenvezetőként dolgozott. A keletnémet turistákat kalauzolta Nyíregyházán, akik a programhoz tartozó vacsorákon – főleg, ha együttérzően meg is biztatta őket – bizony gyakran keményen szidták a Honecker-féle NDK-s rendszert. Aztán meglepődve vették tudomásul, hogy otthon részletes jelentés várta őket magyarországi „szocialistaellenes” viselkedésükről, aminek súlyos következménye lehetett. A szabolcsi kémelhárítás különösen jó viszonyt ápolt a Stasival.

Mi annyira megbíztunk „Halasi” ügynökben, hogy Solt Ottiliához és Nagy Jenőhöz is elküldtük szamizdat kiadványokért Budapestre, ha amúgy is arra járt. Először akkor fogtam gyanút vele kapcsolatban, amikor Berecz János nyíregyházi látogatásáról viccelődtünk egy sörözőben. Tréfásan felvettem, mi lenne, ha a Zrínyi Ilona utcán megrendezett könyvhét megnyitóján valaki kérdést tenne fel neki, miért is nevezi 1956 októberét ellenforradalomnak? A következő pénteken nem engedtek el a munkahelyemről a rendezvényre. A főnök rámtelefonált, hogy a pártbizottság kérésére kell bent maradnom a munkahelyemen. Amikor később Londonba utaztam, „Halasinak” elhintettem, hogy a hátizsákom csőváza a legjobb rejtékhely. A vámosok a határon ott kezdtek kutatni először, és később, 1988. szeptemberében is szétszedték hátizsákomat, államellenes kiadványokat keresgélve.

Dossziémat lapozgatva olykor nevetségesnek tűnnek Halasi ügynök jelentései, mert intim ügyeimét kiforgatta és saját szájíze szerint, lejárató szándékkal tálalta felettesei elé, mintha én mondtam volna el neki baráti beszélgetés közben. Furcsa érzés, ha az ember találkozik a városban egykori főiskolás barátjával, akit besúgóvá tettek és odaszól neki: – „Szia Halasi, mikor köptél utoljára tükörbe?”

Újabban mobiltelefonjába bújik bele – az elfoglalt ember pózát imitálva –, ha meglát a városban Orosz Imre lebukott, pitiáner III/II-es ügynöke.

A III/III-as tisztek közül Spisák József főhadnagyot ismertem legrégebből a nyíregyházi Tanárképző Főiskoláról, hiszen 1977-ben egy évfolyamon végeztünk. Családunk Kéz utcai házában kért és kapott tőlem albérletet 1976-ban, itt titokban elbújhatott Katival, roma szerelmével. A szülei tiltották a lánytól, én adtam nekik menedéket. Ennyi ismeretség után Spisák hivatásos tisztként 1988 szeptemberében megtagadhatta volna a házkutatásban való részvételét elfoglaltság címén. Nem tette, sőt büszkén vállalta a szamizdatvadászatot, amikor 1988 őszén az ÉLIP (Élelmiszeripari) Kollégiumában a szilenciumi terem elhagyására felszólított.

Hogyan is került Spisák Józsi erre a pályára? A „gangeszparti” általános iskolában tanító volt, majd szorgalmas tevékenységére felfigyeltek és „kiemelte” az Állambiztonság.

Spisák József, a két nyíregyházi főiskola besúgóinak főnöke

Koncz András nagyfőnök tehetséget látott benne és a szárnyai alá vette a BM iskola elvégzése

után. Spisák fedezte fel az első megyei ellenzéki szervezetet Baktalórántházán: Népfront körökből jelentették, hogy Hegedüs Gyula tanár vezetésével értelmiségiek megalakították a Magyar Demokrata Fórum első megyei szervezetét.

Spisák osztaga majdnem diszkrétan nyomozott. A faluban elhíresztelték, hogy egy félfasiszta szervezet után kutatnak; ócska bolsevik rémhírterjesztéssel próbálták – Koncz és Kerecseny előírása szerint — a szervezet iránti szimpátiát csökkenteni. A Tanárképző Főiskola és a Mezőgazdasági Főiskola SZT- tisztjei és ügynökhálózata tartozott Spisákhoz.

Talán nem véletlenül került a III/III-as ügyosztály megszűnése után tanítói diplomával egyből igazgató-helyettesi pozícióba 1990-ben, amikor tanári diplomával is nehéz volt elhelyezkedni a megyeszékhelyen.

A szabolcsi Állambiztonsági Szervek az 1988. október 23.-át komoly esemény nélkül vészelték át, de a budapesti ellenzéki események arra utaltak; nem lehet visszaforgatni az idő kerekét keleten sem. Viszont ki akarták fogni a szelet az ellenzék vitorlájából. Maguknak. Több nyugdíjas rendőrtiszt Koncz András ezredes és Kerecseny László őrnagy briliáns ötletének tartja, hogy a Magyar Demokrata Fórum megszervezésével a H 42263 számú dossziében szereplő, különösen tehetséges ügynököket bízták meg. Őt még 1964-ben az MN 2096 alakulat elhárítója szervezte be.

1988. november 9.-én Nyíregyházán, a Videóházban, az MDF alakuló gyűlésén aktív munkásörök és az ifjúságvédelem ismeretlen rendőrei figyeltek. A „Czene Róbert” néven nyilvántartott besúgó a titkosrendőrség utasításainak és elvárásainak megfelelően irányította a rendezvényt. (A másik fedőneve a híres római szónok, neve volt!)

Kerecseny-„sólyom” a III/III osztályvezetője

Az ízléstelenség határát súrolja, hogy megyénk legnagyobb költőjét, Ratkó Józsefet is elcsalta erre a rendezvényre. Holott Nagykállóból már a nyolcvanas évek elejétől rendszeresen jelentett róla és a lakiteleki találkozóra is csak a költő révén juthatott be, hogy mindenről beszámolhasson gazdáinak.

Korábban Aczél György párt-főideológus Nagykállóban olyan filmet is megengedett levetíteni, ami máshol az országban tabu volt. Utána az értelmiség részére zártkörű filmankétot rendezhettek, amelyen Ratkó József művészbarátai kendőzetlenül elmondták a véleményüket – ami másnapra persze már a szabolcsi Állambiztonsági Szervek asztalán hevert, elemzésre várva. Emiatt nagyra tartották a központban a keletieket.

1988 novemberében bosszantó volt, hogy a Kelet-Magyarország (akkor még pártlap) nem írt a városi ellenzéki szervezet megalakulásáról, pedig 1988. november 12.-én a Béke moziban már az MDF első megyegyűlését is megtartották. A kemény antikommunista hangulatú összejövetelen ezért nyilvánosan elítélték a pártlapot, ami megrémítette a titkosszolgálatot. Ezért Kerecseny László őrnagy egyik újságíró „barátja” utasításra megszelleztette, hogy Novák Zoltán MSZMP-s országgyűlési képviselő egy politikai fórumon „csőcseléknak” nevezte a

Magyar Demokrata Fórum tagjait. Ezt a hírt ügyesen meglovagolták, hogy az MDF szervezetében ügynökük tetszésindexe növekedjen, miközben „Czene Róbert” beköltöztette az ellenzéki szervezetet a nyíregyházi Népfront székházába. Elkezdődött az összemosás taktikája. 1988. november 22.-én a megyei pártlap már arról tudósíthatott, hogy az MDF mennyire egy húron pendül a Népfronttal a környezetvédelem ügyében.

1988. december 3.-án Nyíregyházán összeült a megyei MSZMP pártértekezlete. Varga Gyula újraválasztását már borítékolták a jelenlevők, de mindent felborított egy feldühödött „proli” vagdalkozó hozzászólása. A mérges elvtárs Varga Gyula első titkárnak rontott, hogy számoljon el a bútorügyével, amin már hetek óta csámcsogott a média. A küldöttek berezeltek és Gyuricsku Kálmánt választották első titkárnak. A helyi BM küldötte Kerecseny László volt, aki hozzászólásában vészriadót fújt, jelezvén, mások is vannak a politikai pályán és ezt észre kellene venni az elvtársaknak.

A megyei SZDSZ és a FIDESZ megalakulása után új stratégiát alakított ki a belső elhárítás. Ha már az MDF-ből úgyis áradtak a jelentések, egyre inkább a radikálisok megfigyelését követelték meg az ügynököktől. Elsősorban Dr. Szendrei László ügyvédnek és híveinek előrenyomulását akarták megakadályozni. Egy tiszabüdi történész, Dr. Takács Péter feltűnése különösen jól jött nekik, hiszen „Czene Róbert” szintén ebből a faluból származott. Érdekes, hogy a megalakult MDF megválasztott vezérkara milyen hamar lecserélésre került. Egyesek eltűntek – munkahelyi és családi fenyegetések után – és „Czene Róbert” azon emberei kerültek előtérbe, akik nem voltak ügynökök! Konczék a központi utasításnak megfelelően 1989 tavaszától már inkább az SZDSZ-t, és a FIDESZ-t figyelték, az MDF-et békén hagyták. Külön elismerést kaptak a III/III-as tisztek, mert, 1989-ben sikerült március 15.-e együttünneplését megszervezni a zsenge alternatív szerveződésekkel.

Sokan nem tudják; az áremelések elleni 1989-es májusi tüntetés Nyíregyházán véletlen műve volt. Egy MDF-ből kivált, kissé anarchista nézeteket valló fiatalember, Komonyi Zoli - a Megyei Művelődési Központban - a fórum egyik gyűlésén bejelentette, ülősztrájkot fognak folytatni néhány barátjával áremelések ellen a Zrínyi Ilona utcán. Erre Dr. Takács Péter feldühödött és bejelentette, igenis fel kell lépni a kommunista áremelés és elnyomás ellen. Hamvas László MDF-elnök rémült arccal érzékelte tiszabüdi barátjának lelkesülését; erre senki sem számított! A gyengébb tömegbázissal rendelkező ellenzéki szervezetekkel (SZDSZ, FIDESZ) fogtak össze, hogy megmutassák különállásukat, miután együtt ünnepeltek március 15.-én a kommunistákkal. Több száz fős tömegről számoltak be hírügynökségek.

Az irattárban őrzött állambiztonsági dokumentumok viszont három „ellenzéki balgaságról” is árulkodnak a demonstrációval kapcsolatban: A középiskolai ballagások napjára szervezték a megmozdulást, az eseményt meghirdető plakátról pedig lefelejtették a Nyíregyháza szót, amin a kommunista nyomdászok külön röhögtek, és direkt nem hívták fel a figyelmet balfékségükre. Amikor a teljes forgatókönyvet jelentették a III/III-as ügyosztálynak, „Czene Róbert” a radikalizmus helyett a humoros „koldustarisznyás” változatot javasolta a demokratáknak. Pedig nevetséges volt a Pártház és a Megyei Tanács elé vonulni és koldustarisznyával, kérni, követelni. Akinek önbecsülése van, nem ereszkedik térdre a hatalom előtt, nem koldulni megy. (Magam is, jócskán megvezetve ott voltam akkor a tüntetők között sok barátommal, és most ennyi év után beláthatjuk, az igazi demokráciában a tüntetők gerincét lehúzza a

koldustarisznya...)

Kissé profánul hangzik, de a koldustarisznyás tüntetés miatt Berecz János hívei riadóztatták a Munkásőrséget. A pártház mögött két teherautónyi munkásőrmaskarába beöltöztetett elvtárs lapított géppisztollyal a pártházat „védve”, miközben Dr. Kiss Gábor MSZMP ideológiai titkár megvárakoztatta a petíciót átnyújtó ellenzék küldöttségét. Több baloldali politikus biztatta akkor és ott Kiss Gábort, hogy az átvett követelések listája után adja vissza Dr. Takács Péternek legutóbb elutasított MSZMP tagfelvételi kérelmének fénymásolatát, ami abban az időben közkézen forgott a komcsik között.

A tüntetés után a megyei kerekasztal-beszélgetések már Kerecseny László koreográfiája szerint haladtak. "Czene Róbert" mindent fontos adatot megkapott a „testvérpártokról” az államvédelmisektől, hogy a konkurrens ellenzéki pártok fölé kerekedhessen. Azok a baloldali politikusok is jól jártak, akik állandó jelentést kaptak a belső elhárítástól az ellenzéki szervezetekről. Komoly politikai pozíciókat foglalhattak el évtizedeken át, mert a közvéleményt a mai napig is elsősorban a jelentők névsora érdekli, és nem azoknak a személye, akik hasznot húztak belőle.

Komoly lehetőséget nyújtott 1989-ben a két beindult új lap, a Nyírvidék és a Határszél is a titkosszolgálatnak kellő információk megszerzésére. Az Antall István főszerkesztő által jegyzett Nyírvidék hamar befulladt, mert az ellenzék kiderítette, 80.000 forint támogatást kapott beindulásakor az MSZMP-től. Később az is kipattant, hogy két újságíró szexuális mássága miatt zsarolható a titkosszolgálat, vagyis jelenteniük és szolgálniuk kellett.

A Határszél megjelenése új, üde színfolt volt a pártállam bukásának hajnalán Szabolcsban. Több tanulmány elemezte a lap hatását a rendszerváltásra — de nem elég objektíven. Ahhoz szükséges lenne, hogy megnyíljanak azok a titkos állambiztonsági dossziék, amelyek a Határszéllel kapcsolatosak. A hírszerzéssel, kémelhárítással, a belső elhárítással és a katonai elhárítással kapcsolatos anyagok nyilvánosságra hozatala nélkül nehéz bizonyítani, hogy az akkori titkosszolgálat minden ágra mit keresett akkoriban egy politikailag függetlennek mondott lapnál.

Távol álljon tőlem, hogy a lap minden munkatársát ügynök, vagy SZT-tiszti múlttal gyanúsítsam meg! Viszont a rendszerváltás kezdetétől minden információ ide áramlott. A pártlapnak bélyegzett Kelet-Magyarország hitelességében már nem bíztak, a Határszél olykor csípős hangnemével komoly bizalmat kapott. Néha odamondogattak harcias stílusban Trianonnal, Erdéllyel, Recskkel, és az 1956-os forradalommal kapcsolatban. Viszont kerülték a megye leszakadásával kapcsolatos gazdasági tényeket. Az ellenzéki pártokról szóló hírekben mindig az MDF kapta a nagyobb hangsúlyt. Azok az újságírók, akik valóban függetlenek voltak a pártállam titkosszolgálatától, próbálták radikalizálni a lapot, amelynek a csillaga leáldozott az 1990-es kommunista bukás után.

A lap egyik szerkesztője az a Kelet-Magyarországtól átigazolt piromániás újságíró volt, aki „véletlenül” Kerecseny őrnagy csoporttársaként végzett a főiskolán, magyar-orosz szakon. „Véletlenül” az őrnagy szomszédja is lett Nyíregyházán, a Szántó Kovács János utcában. Nem láttam a „Tűzimádó” újságíró 6-os kartonját, ezért nem állíthatom róla, hogy ügynök volt.

Viszont a Határszél másik újságírója, Burget Lajos neve III/II-es minősítéssel jelent meg az interneten, „Bodroközi” fedőnévvel.

Megjelent a Neten a „Szakértő” lista is. 1990. májusában Németh Miklós adta át Antall Józsefnek, 120 nevet tartalmazott. Politikusok, képviselők, egyházi méltóságok, írók, művészek, tudósok, újságírók voltak rajta. A cél nyilvánvaló volt; ráijeszteni az új kormányfőre, hiszen a Parlamentben 386 országgyűlési képviselőből 25 ügynök volt. Sikerült elhitetni akkor az MDF-kormánnyal, hogy a listák nyilvánosságra hozatalakor olyan zavar keletkezne, hogy felborulna az egyházi hierarchia is, nem maradna autentikus erő a társadalomban.

Mielőtt bárki megvádolna a Határszél szerkesztőségének „leügynöközésével”, megosztanám az olvasóval a lap 1989. december 29.-én publikált írását. Magyarországon sehol nem jelent meg cikk arról, hogy állambiztonsági szolgálat kell és szükséges továbbra is, csak Nyíregyházán. Ráadásul két héttel a DUNA-GATE kirobbanása előtt. A Határszél szerkesztőségébe becsalták az ellenzék megyei képviselőit, az MSZMP részéről pedig meghívták Gyuricsku elvtársat. Az MSZMP vezetőségének asztalán a III/III-as ügyosztály jelentései mindig ott voltak, tudták, melyik alternatív szervezet mikor, mit csinál – ez hivatalból járt nekik.

A Határszél szerkesztőségében szilveszter előtt néhány nappal titkosszolgálati kutyakomédiát rendeztek, amit aztán megszűrve publikáltak. A beszélgetést „Bodroközi” Burget Lajos, aranytollú újságíró vezette. Főnöke, az egyik interjúalany, Koncz András ezredes itt már nem a munkaérendrend arany fokozatával kitüntetett elvtárs volt, hanem úr! Információszerzésről szónokolt tapintatosan, és a nem létező terrorszervezetek veszélyével riogatott. (Lehet, hogy később Gyurcsány tőle vette át ezt a trükköt?) Kerecseny László őrnagy még jobban érezte a végveszélyt, a III/III. várható felszámolását.

Az 1989-es decemberi román forradalom – főleg a szekusokkal történt drasztikus leszámolás – lelkiileg nagyon megviselhette a pártállam besúgóhálózatának vezérkarát Nyíregyházán. Ez érezhető, ha az ominózus kerekasztal beszélgetés sorai között olvasunk. A cikkben Kerecseny László azért nyafog, hogy a történések a választásokat követően is kezelhetőek maradhassanak. (Rajta kívül ki gondolt itt akkor káoszra?) Kimondja, hogy „Egyéni érdek ne zavarhassa meg erőszakos módon, amit elértünk a tárgyalások során.” Valójában a számonkéréstől féltek — ami Romániában félig megtörtént, de itt nálunk a rendszerváltás után elmaradt. De szabad –e titkosítani az emberi aljasságok tárházát?

(Véleményem szerint akkor a Koncz-Kerecseny páros nagyon berosált a román forradalom miatt és ezért rendelhették meg ezt kerekasztal-beszélgetést a Határszéltől!)

Különösen visszataszító a cikkben az, amikor Kerecseny megemlíti, hogy szervezetüknek fel kell lépnie a politikai közélet jogi normáinak megsértése ellen. (A Duna-Gate ügy után kiderült, hogy a Koncz-Kerecseny duó még a Pártonkívüliek Pártjának alakuló gyűlését is megfigyeltette

a Bujtosi Sportcsarnokban. Nesze neked, norma!)

A végén aztán Koncz András legnagyobb füllentését, amit a levéltárak anyagai megcáfolnak, szó szerint kell idéznem:

„1988 végétől megszűnt a BM pártirányítása, megszűntek a pártbizottságok, pártszervezetek is. Nálunk a kapitányságon egy fő igazolt át az MSZP-be. Ezt felelősséggel mondom, a mi szervezetünkben nincs ilyen. Az aktákra vonatkozóan, amit kérdeztek, csak annyit: mi nem tárolhatunk olyan anyagokat, amelyeknek nincs bűncselekmény tartalma”.

A „komoly” beszélgetés végén Kerecseny őrnagy úr szó szerint a következőket nyilatkozta: „A lehallgatásokat és a levéltitkokat a jelenlevők dramatizálják.”

1990. január 5.-én bekövetkezett a III/III. végzete, a Duna-Gate. Németh Miklós elhatárolódása után a III/III. hivatásos tisztjei közül az országban többen nyilvánosságra akartak hozni egy listát, 6 oldalon 200 nevet, hogy megszellőztessék a politikai elit szennyesét. Pallagi Ferenc ezt megtiltotta és lemondott. Megindult a dominó, utána jött Horváth József, aztán Horváth István országos vezetők lemondása. A III/III. osztály nyíregyházi feloszlata is megtörtént. Csaknem egyévi illetményt kaptak végkielégítésként. Volt, aki Korona a kaszinó biztonsági főnökének ment, de legtöbben az APEH-nél landoltak ejtőernyősként.

A rendszerváltó parlament egy időzített bombát örökölt, amit csak titkosítással tudott elég szerencsétlen módon hatástalanítani. (Hiszen ma is ketyeg!) 1990-ben a Nemzetbiztonsági Bizottságban 13 főből 4 beépített hálózati személy volt: Havasi Zoltán és Nagy László az MDF, Palotás János az FGKP, és Magyar Károly a KDNP részéről. És ők döntöttek a titkosításról! Egyes sajtóorgánumok szándékosan azt is terjesztették, hogy az ügynöklisták egy része megsemmisült, többet meghamisítottak, így nem követhetjük a német, csehszlovák, román példát, ahol nyilvánosságra került minden.

Pedig Budapesten, a Lumumba utcai bázison a hírhedt mágnesszalagok mindent megőriztek. Tény az is, hogy a beszervezettséget igazoló „hatos karton” nyolc kontrollon ment át – tehát lehetetlen volt hamisítani. A beszervezőnek, a kapcsolattartónak és a vonalvezetőnek külön kellett aláírnia a kartont, nem játszhattak össze. Sokan bírálják az átvilágítási törvényt, mert ha az érintettséget igazoló négy bizonyíték közül (hatos karton, beszerzési nyilatkozat, jelentések, pénzügyi dokumentumok) hiányzik a fele, a páciens felmentést kap az ügynökmúlt alól.

Sajnos ma a rendszerváltást pontosan a politika miatt nem lehet objektíven megítélni. A Duna-Gate botrány kiderítette, hogy 1989 előtt megfigyelték az ellenzéki szerveződéseket, pártokat. A mai napig nem nyíltak meg az Állambiztonsági Szervek által vezetett dossziék, de titkosak maradtak a III/III-as ügynöklisták is. Arról sem szabad megfeledkezni, hogy a III/II-es ügynökök, SZT-tisztek is sokszor részt vettek a politikai rendőrség munkájában. Ugyan húsz év után van –e még értelme államtitokra hivatkozni a politikus uraknak, akik eddig is kiszivárogtattak információt, ha pillanatnyi érdekük úgy kívánta?

Vannak, akik 20 év után a rendszerváltás hőseiként kívánják beállítani magukat, és közben

kiderülhet, hogy pontosan ők jelentettek ügynökként. Az elmúlt két évtizedben fényes karriert is befuthattak, mert múltjukra nem derült fény.

Ideje lenne már valóban feltárni a múltat!

R. Kovács László